

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză.
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
man», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Ziua Invierii obștei românești.

Proclamarea României mari.

*Intracea Mihai-Voda, ridicându-
și tabăra dela Sibiu, înaintă cu in-
celul spre Alba-Iulia. Prin toate ora-
sele pe unde trecă prin țară, locuitorii
alergau înainte i cu doruri, trăgând
puști în semn de veselie și primindu-l
cu mare dragoste și entuziasm. Apro-
piindu-se de Alba, locuitorii orașului
și ai județului îl întâmpinău căde
de o lege înainte cu multă cinstă și dar-
ruri. În capul lor era episcopul catolic,
Dimitrie Naprădu, înconjurat de tot
clerul său. El felicită în numele po-
porului pe domn de sosirea sa, urându-i
tot felul de fericire, o domnie vecină
asupra țării Ardealului ce el dobandise
cu sabia, o viață indelungată și îsbâzî
multe care să se adauge unele peste
altele. În aceeași zi Lunii I Noemvrie
(st. n.) Mihai-Voda intră cu mare
pompă în capitala Ardealului. Dorința
ce adesea avea d'ă face întărirea
asupra popoarelor printre străduții
privilești aduagându-se la vesela, în-
bătăre a unei izbăziri de atâtă vreme
dorită, făcută pe Mihai în puse în această
intrare triunfală o podobă neașezată
în pările noastre. Intrarea s'a făcut
prin poarta Sfântului George. Dela
această poartă până la palatul domnesc
sta înșiruți ostașii de ambele pările
călei, în mai multe rânduri, în dosul
cărora se grămadău miile de mii de
popor. Înainte venea episcopul și clerul
său, corporațile orașului, apoi o bandă
de muzica, care se compunea de opt
trâmbite ce ca multă armonie modulau
sunetele lor, de atâtă tobe de ofel de
pe obiceiul turcesc, de un bun număr
de flaută și flutere. În urma acestei
orchestre venea Mihai călare pe un
măreț cal alb. Opt copii de casă, în-
vestiți cu mare eleganță, înconjurați
calul domnului.*

Astfel descrie nemuritorul Balcescu
întrarea lui Mihai Viteazul în capi-
tală biruinjei de vecinătății lumini.

Atunci a intrat plăzmitorul con-
scient al idealului sfânt și mare: *uni-
itatea națională politică*. A intrat nu-
mai el, zâmnitorul viu. Poporul ro-
mân a rămas afară de ceteata. A ră-
mas să mai ducă jugul greu al robiei
trăpșii și suflarei trei veacuri de-a
rândul. A rămas să mai deie *nele-
leguijilor* stăpâni mucenici ferecați în
obeziile morții de chis și rușine. A
rămas să deie dăjide de sănge impă-
rajișorii fără milă și slugorii lor temeli-
de stâncă pentru mărire și înălțare
lor mininoasa.

Acum însă, în 1 Decembrie a

intrat în capitala Ardealului sufletul
neamului. Si acesta-i faptul ce ne
chezășește că biruința noastră e ves-
nică. A intrat întreg poporul, dela
rob până la purtătorul stemei, au în-
trat stăpâni de același sentiment, de
același gând, de același îndemn, de
aceași voință. A intrat sfânta unitate
națională, *conștiința* limpede și puter-
nică, izvorita din genul vremii, sfâr-
șirea de sănge curat, întărită cu zidu-
rile suferinței și răbdării lui Isus.

Căci gonit a fost sufletul neam-
ului, prins și judecat la moarte pe
cruce. Creu a fost drumul crucii spre
Golgota, chinuitoare și rușinoasă răs-
tignirea între talhari. Si l-au îngropat în
beznă temnitelor umede.

A trebuit să vină uraganul ce
sfârșește și invie, ce sfodrește și creaază.
Zdrobește și dripește minciuna, ne-
drepeta, omoară neleguirea și invie
ne dreptatea și libertatea. S'a cutremură
întreg pământul, catapeteasma împă-
ratrilor a crepat, porțile îndului său
să zdrobit, tainile de chin său deschis
de același neamul să inviat în stră-
lucire dumnezească și păzitorii tem-
nițelor au orbit de puterea luminei.
Orașul

Poporul român din Ardeal, Banat
din vecină Crișana și Maramureș a
intrat în Bălgad, stăpânit de constiția
vie a unității noastre naționale. Dela
opință până la Vlădică manăștă să
îmtemeieza aci România mare, să dea
făptură veșnică visului care ni-a robit
de veacuri suflete. Gaci nu este astăzi
român în largile hotare ale pamântu-
lui strămoșesc, care să nu fie co-
pletsit de marea voință de a fi un
cu toți frații sub o singură stăpânire
națională.

Si manifestarea dela Bălgad a
fost manifestarea fiecărui suflet românesc.
Fință celor aproape 200,000 de români,
veniți din toate olaturile românești la Alba Iulia pentru a ho-
tărî aliperea noastră la regatul român,
pentru a hotărî și intemeia România
mare, trebuie să fie unul dintre cele
mai grele argumente și la conferința
de pace, care va consfinții hotărârea și
învesigării lăptura noastră România mare.

Drumul spre Bălgad

Sâmbătă în 30 Noemvrie trenul
special aștepta des de dimineață. Sibiul
beneficiu pentru a-i duce la praznicul
mult așteptat al *Invierii obștel românești*. Pela ceasurile 8 gara-i plina-

Au venit delegații satelor din vatra
Olteiului, de pe valea Hârtibaciului,
apoii delegații comitatului Sibiu, re-
prezentanții reuniunilor și instituțiilor
culturale, corul seminarul în frunte
cu dirigentul T. Popovici și mulți
oaspeți dormici de a fi de față la mare
serbatoare.

Trenul plecaș sub conducerea
majorului Aurel Păcală și Dr. Nicolae
Regman încredințanuți de consiliul național. La Cristian și Orlat
primim oaspeți noi. Găriile și produc-
rile păzite de legionari români ne
asigură o călătorie fără incidente.

Dela Apoldul mic în jos, drumul
învină și învărstă de falnicul tricolo.
Sunți delegați și oaspeți car făcă drumul
cu căruța la Bălgad. Aproape asupra
fiecărei căruțe fălfăie steagul tricoloar.

La orele 3 ajungem în gară din
Alba-Iulia unde ne primește compania
legionarilor români din Sibiu venită
și cu inainte sub conducere brăvelui
căpitan Barbu. Corul căntă «Pe
ai nostru steag e scris unire» și «Des-
teaptă te Române». În tactul de marș
al căruia străbatem străzile spre inima
orașului.

In Bălgad

Orașul împodobit cu steagurile
românești răsună de cântece naționale.
Preutindine români sosită din
toate pările românișmului. Și trenu-
rile vârsă întruna români. Jurul va
sosi numai Dumineacă dimineață. Așa-i
poruncă, ca să nu fie aglomeratia
prea mare peste noapte.

Organizarea și ordinea exemplă.
Meritul consiliului național și
legionarilor români de sub conducere
căpitanului Medrea. Toți au lucrat
ca niște uriași pentruca *Ziua Invierii*
să nu fie prihănita de vre-un gând
ori făptă rea.

La „Hungaria”

În fața hotelului «Hungaria» e o
mare de oameni. În cafenea și restau-
rant nu mai poți străbate. Și toti
căntă «Des-teaptă-te Române» și a-
clamă «Trăiașă România mare».

Pecând lumea insuflețită se ve-
selește jos, său în încăperile din etaj,
fruntașii neamului se frânmă să
toarne în formă veșnică proiectul de
rezoluție care se va aduce mâna în
casul de a împlini a vremii.

Bănățenii își povestesc cu indig-
nare năcasurile ce au întâmpinat în
drum din partea trupelor sărbești, care

s'au silit să-i impiede în manife-
starea liberă a voinei lor. Frunților
său și prezentat marelui sfat, ce-
rând ca *Banatul întreg* să fie alipit la
regatul român. Aceasta e neclintita
voință a fiecărui bănatian român și
cer să fie spusă explicit și în proiec-
tul de rezoluție.

Propagandă scărboasă.

In altă parte un grup de călători
desvălă cu constențare îndreptățita
apucăturile joscine ale guvernului re-
voluționar. Acestea a trimis în preajma
sărbașilor agenți plătiți să provoche
între români răsătrări și să îndemne
la neascultare față de fruntași nea-
mului românesc. Dar înțelepții noștri
i-au alungat ca pe niște veneti
leproși.

Din întărire am pus mâna pe
o astfel de volană, puțoi scărboasă
al creerului unguresc jidovit. Se trimite
în pachete cu adresa: *Állomásnöök
úrnak*. Alispánii hivatal részére. Azon-
al kezbesitendő, iar sus: *Általános
Beszerzési Részv. Társaság*, Budapest.
Subt învaliș altă hărție roșie cu ur-
mătoare poruncă: *At országos Pro-
paganda Bizottság küldeménye, azon-
al szétszótság és terjesztés céljából.
Azonnali intézkedést lekiismereti kö-
teleséggyé tesszük. Volanta are textul
românesc pe care-l reproducem ca o
probă de apucătură desgustațoare*.

Eatăl ad litteram:

Fraților Români!

Răbboiul s'a găsit impresionat cu
robiei Revoluției a gontit regele, care
nu a volt să facă pacea. Acuma nu e
regat, ci republică, unde toate vor fi
aşa cum dorim noi.

Nunai să ne bagăm de seamă! Să
nu lasăm, să ne înșeala cineva! Uni-
voiesc, să ne alăturăm la România, unde
deocamdată rege si boieri bogăți
pruncesc. Pentru aceela ne-am slobozit
în ţara Ungurescă, să mergem la România
în slujba nouă? Aşa de nebuni
nu vom fi.

Guvernul nou republican
va da pamânt la toți pamânteni. Gu-
vernul de la România nu dă nimică.

Deoarece nu am pierdut nicio-

seamă, să fie rânduială și liniștită în satele noastre.

Noi pretindem dela guvernul taracela, care cuvine oare și căruia, dar nu suntem noi, ci Români buni, harnici și cinstiți, cari voiesc să lucră în pacea buna și conțelegeră.

Și apoi să se mai laude guvernul de făt său, care-i sămană și minune! E datoria noastră să-l prezentăm și la conferența de pace.

In ziua Invierii. Sfârșit dumnezeasca.

Biserice ambelor confesiuni au prăznuit în mod demn și cu solemnitate deosebită momentul acesta marcat viață noastră. În biserică grorientală a slujit episcopul I. Papp cu mare asistență de protopop și preoți, iar în biserică unită s-a rugat lui Dumnezeu episcopul Frențiu, încurajat asemenea de mulți clerci distinși. Credețioși mulți în ambele biserici, și slujba s-a inceput neobișnuit de tim-puriu.

În cursul slujbei s-a pomenit stăpânirea românească și statul național român și s-a înălțat rugăciunea de luminarea mîntii și curățarea sufletului pentru că lipsite de orice prînhă să ne împărăşim de marel praznic care n-a gătit nouă Domnul. Rugăciunea aceasta a cete-10 episcopul Cristea și occhi credincioșilor inotau în lacrimile buniciei nefericate.

Coral profesorului T. Popovici a cântat frumos și preciz răspunsurile liturgice, iar la finea serviciului divin «Deșteaptă-te Române». Cu sufletul curăț și înălțat spre Tatăl cerese mulțimea cîntă impreună cu coral și joară că mai bine moare, decât să mai rămână slugă la străinul fără suflet.

Spre cetățe

Des de dimineață vin cete-cete de români în haine de sărbătoare, îmboibăti cu tricolor. Sunt satele din jur, cari își trimînt sub flămuri națională reprezentanții. Și vin în ordine de legionari, în seara de căte patru și urcă spre cetățe.

De ambele laturi ale drumului sunt posturi de legionari români îmbrăcați în sunane de pânură albă, cu căciuli și la Mihai Viteazul. Asemenea și cetățuia și străjuită de legionari. Doi legionari postați pe muchie valului de întărire — facând exerciții de atac unul față de altul, de sigur să și alunge frigul din oase — te duceau cu ochii sufletești înapoi pe vremea lui Mihai Viteazul. Iți pără că acestia sunt aveva soldați de-a lui Mihai.

Poartile cetății sunt despăiate de pajurele nemîștești; prezentind falafel tricolorul românesc. — Mulțimea trece înainte pe sub poarta lui Mihai Viteazul, spre campul lui Horia, unde sunt ridicate vre-o 8 tribune pentru propovăduirea *Evangheliiei, a religiunii celor nouă*.

Și lumea românească curge râu spre întinsă cămpie. Un ofiter pus la poartă să numere, a ajuns până la 120.000. Mai departe n-a avut răbdare să numere, căci lumea venea tot mai multă parecă. Se susține că au fost aproape de 200 de români.

Cați delegați au trimis înturturele românești? Mulți! S-au împărțit 1400. de bilete și suet de delegați se plângau, că sosisind prea târziu, au rămas fără bilet.

Sala de ședință

e gătită cu ramuri de brad și steagurile antantei, ale neamurilor caruiai să stăruim în măsură hotărtoare la eliberarea noastră. În colț la stânga, sărău vînătorul și albul jugă slavilor,

urmează steagul cehilor, al statelor unite, în mijloc steagul României, apoi al Franței, Angliei, Italiei și Belgiei.

În fruntea salei e podiul cu mesele verzi, la cari se vor așeza conducători politici și bisericești ai neamului. Urmează măști gazetarilor. Sună reprezentație foile: Româul (Ioan Clopoteli), Drapelul (Alexandru Vasile), Gazeta Poporului (Dr. I. Brosu), Uniarea (Dr. Colțor), Foia Poporului Român (L. Paukerov), Telegraful Român (Dr. N. Regman), Biroul de presă al gardelor naționale (Ioan Montan), Foia Dieceziană și Lumina (Dr. Coriolan Cornean), Calea Vieții (Dr. Nicolae Brinzeu), Revista Economică (Constantin Pop), Foia Poporului (Nicolae Bratu), Glasul Ardealului (Dante Ovid German), Opinica (Dr. Romul Molin), Biserică și Școala (Dr. T. Botis) și Glasul Bucovinei (Alec Procopovici). La masa ziaristilor la loc și stenograful angajat de ziarul Românul din Vasile Vlăicu, șef-contabil Bancii generale de asigurare.

Vin fruntașii neamului

Apariția lor pe podiul ce i-așteaptă și întâmpinătoare cu ovăzuri furtunioase. Cel dinții care urcă tribuna și vestitul profesor de pe vremuri *Vasile Goldiș*, unul dintre cei mai înțelepți și hotărîti politiciani. E aclamat din toate părțile. Ivirea lui Maniu desfășură un uragan de aplauze. Insuflețirea e fără margini când vine Dr. St. C. Pop, Vaida, Mihali, G. Pop de Băsești, doamna C. Pop, episcopii gr. or. și gr.-cat. Episcopul Cristea e primul deosebit cu aplauze și strigăte «trăiască mitropolitul Cristea». Tot astfel se aclamă și vicarul *Sacia* del Blaj cu «trăiască mitropolitul Blajului». — Episcopii unuiai poartă poteca roza închiis, iar cei oriențari camilăcă împodobită cu tricolor.

Mare insuflețire a stării în sala fixită de delegații aparținători trișorilor României: general Leonte, colonelul Bâncila, foșii deputați Paceașu și Piliciu Ioanid și profesorul Halipă; apoi basarabeni Paul Halipă și Vladimirov Cazaciu și bucovineanul Alecu Procopovici. Îndelungate aplauze se fac refugiaților ziarist Gh. Pop, Eugen Goga și Iosif Schiopul, cari pe vremuri prin scrisuri lor facăsuier din Tribuna cea mai bună foaie românească din căte am avut. Locul președintelui îl ocupă Gh. Pop de Băsești.

Scurt înainte de deschiderea adunării apare la masa gazetarilor capitanul *Păculescu*, de unde vestește că înălță: vin dela Csikszereda, dela misiunea franceză. (Lumea strigă: «trăiască Franța, trăiască România») E ridicat pe umeri și urcat pe podium, asemenea și adjutanțului lui, locotenentul *Marcelescu*.

În momentul când președintele M. S. N. R. se ridică, lumea erupe: «Trăiască Regele Ferdinand», iar galeria unde era mulțimea femeilor: «Trăiască Regina Maria».

Sediția istorică

La orele 10 și 30 minute sună clopotelul, iar președintele M. S. N. R. Dr. St. C. Pop începe grădina:

Onorată adunare națională!

Marele stat Național, în sedință din 7/20 Noemvrie, a hotărât convocarea marei Adunări națională a națiunii unitate române din Ungaria și Transilvania. De loc mai potrivit am aflat Alba-Iulia, această Mecca a neamului românesc (orașul cel mai sfânt al Turcilor este Mecca, unde se dice fericirea omului odată în viață de se închină).

unde zac moaștele celor mai mari mucenici naționali.

În anul 1914 s-a inceput răboiu îul năpraznic și nu era minte omenească, ce și-ar fi putut închipui mărimea, ce avea să șo' la acest răboiu.

Noi am văzut-o: români noștri, cum au plecat dela vatra lor părâncă. Una ană văzut-o, că nă s'au dus dințuri și bâtrâni, și apoii, dacă a mai rămas cineva și a mai avut o părche de boi, ori o părche de cai, a fost luat să fie trimis la hotarele Galicii, ori în Polonia rusească, să facă serviciu cu vitele sale, și cine n'au avut nici boi, nici cai, în sfârșit și acela a trebuit să plece, să se ducă (Voci: Aşa-i!) Acasă au mai rămas mamele pline de jale și de lacrimi, și noi nu știam ce se întâmplă în jurul nostru. Au zis numai dela vecinii noștri despre Volhinia, Polonia și altele.

Soldații și oamenii noștri ne întrebau:

«Ce-i Domnilor? Drept e, că România ţine cu noi, și că ni se vor impăli toate trebuințele? Drept e, ce se spune ofișerii?»

S-a inceput răboiul cu minciuni (Aşa-i!) să continuă cu cele mai sfrunțate minciuni și înșelăciumi (Aşa-i!).

Când ziceam noi în casă (ăi și aici acasă când le-am strigat: «Stăti, Domnilor, nu fiți atât de nemiloș, veДЕcă cum curge săngele mililor de jefie ale neamului nostru»), ni s'a răspuns: «Ce vă făltă, că nu voi, ci armata maghiară a sacrat glorile mari, mari (voici unanime: Nu-i drept! Jos cu ei! Larmă, proteste, Nu-i drept! Se linjește puțin spiritile: S'aузim!)

Cedăm, ziceau ei, poate că tribunul vostru este de omenie și luptă cinstiș, însă voi, popilor, voi inteligență, voi învățătorilor, voi sănătate trădători, voi ai trimis în țara românească pe Lucasi și pe Goga, voi ai submitanța poporului (prestări grozave: Minciuni!) Ca toate că, Domnilor, cu toată că numai atunci s'a inceput răboiu, totuși mai ales în pările Bănatului, au fost închiși, au fost tărați și internați cu sutele (intreruperi în adunare: Trăiască Bănești! Trăiască internații!)

Acacea, Domnilor, a fost un număr inceputul (prieldiul) vremurilor, cari au urmat. Când a venit cea mai frumoasă și cea mai fericită zi a mamei noastre, România, (furnuti de strigăte: Trăiască România, aplause repetite, Trăiască, prelung și repetit, și auzim!) când unii înțelepți frați ai noștri n'au putut suferi durele fraților lor din Transilvania, Ungaria și Bânat (Trăiască!) Domnilor! Au trecut multuși să ne salveze, să ne scoată din răbie (Trăiască!) Cu acest termen se începe Golgota neamului românesc (Aşa-i!) Să nu credeți însă, Domnilor, că nu sănțem constiș să dăm parțea leului scumpie noastră României, pentruț jefele, pe care le-am adus noi, incă cu piețete și cu smereșe trebuie să ne inchinăm acelor factori, cari au venit în ajutorul nostru.

Ce s'a întâmplat aici acasă, Domnilor, toți o săiti: voi preoți, dascăli, cari și au portat priunti sunite. Este Golgota neamului românesc, este Clujul blâstămat unde mi și mii de suflete (o voce în adunare: Cinci mii) au suferit suferințe de martiri. (Trăiască cutare și cutare, nume amestecate, nu se pot distinge). Dar nici voi și suferătorii sunt numai cu viața noastră. Nu s'au mulțumi numai cu viața noastră. Cheluițele cele mari ale unui răboiu nebun, au voit să le acopere din avutul nostru.

Ce s'a întâmplat aici acasă, Domnilor, toți o săiti: voi preoți, dascăli, cari și au portat priunti sunite. Este Golgota neamului românesc, este Clujul blâstămat unde mi și mii de suflete (o voce în adunare: Cinci mii) au suferit suferințe de martiri. (Trăiască cutare și cutare, nume amestecate, nu se pot distinge). Dar nici voi și suferătorii sunt numai cu viața noastră. Nu s'au mulțumi numai cu viața noastră. Cheluițele cele mari ale unui răboiu nebun, au voit să le acopere din avutul nostru.

Nici voi, manelor și văduvelor, cari săroie de lacrimi atî vărsat după fin și bărbăti voștri, n'ati fost crucea. O săie un neam întreg.

Acum se întoarce roata așa, că noi am avut cea mai grea soartă. Voi sănțeți liberatorii, mândri susținătorului nostru, dar noi în urma unei idei care te sălește să și omori frațele, ce au avut triste și jalnică soarte de robă.

Care nu și-a ridicat pumnul în contra fraților noștri, a fost strivit cu gloanțe de mitraliere și pușcă. (Intreuperi: „Să acum pușcă în noi!“) Nu cred, că în istoria popoarelor se mai găsesc un astfel caz.

Sârmă neam românesc! La sud cu frații tăi din Timoc, la răsărit cu frații tăi din România, la nord răsărit cu frații din Basarabia, poate că istoria veacurilor viitoare ne o descrie gemetele durerilor, ce ază încap în mintea omenească.

Acești frați au trebuit să stea fată în față contra fraților, să se ucida unul pe altul.

Cine pe față pământului, ce sociolog, ce economist național, ce filosof, ce bărbat de stat, care om cu minte mai poate pretinde della acest neam să mai suferă încă odată reperearea acestei suferințe? (Strigăt: Niciodată! Plâns cu hohot, trăiește România Mare)

Fraților! Chiar frumoasa Românie, ce a sărit întrajutorul nostru, prin forță cea mai barbară și mai neumană a fost invinsă, chiar mica România a trebuit să suferă de asemenea cu popoarele cele mari, să aducă frațe joase înzecțe decât acele puteri, nici România, nici noi n'avem să deplângem hotărârea de a fi întrat în răboiu, căci hotărârea aceasta ne-a format titlu de drept la adunarea și hotărârea noastră de astăzi.

Momentul seninie apar pentru neamul românesc atunci, când se amestecă în răboiu Statele-Unite Nord Americane (trăiește Statele-Unite, trăiește Wilson) și marele Wilson, al doilea Mesia (aplause furtunioase alcătuință, Trăiască Wilson) face legi pentru popoarele lumii.

Din glasul lui am auzit prima dată o veste îmbucurătoare pentru noi. Cuvintele cele mai sublimi și mai înălțătoare, care le a rostit acest bărbat, și care nu se prea repezăză, nu se prea publică, sănătatea orășoare: «Voim libera dispunere a popoarelor asupra sorții lor (voici trăieșă!) însă înainte de toate voim, ca aceasta liberală dispunere să nu fie o frază, pentru că o aplică ca frază, asupra capului lui se va sfârâma toate consecințele!»

Cuvinte de auri a spus Wilson: «Eu vă dă că rătăcirea acestui răboiu își găsește inceputul în aspirarea popoarelor mici, neorganizate, cari n'au fost în poziție nici odată să și spună cuvântul, la care stat voiese să apără, cari n'au avut nici odată puterea liberă și independentă la întocmirea lor în state». Vedeți: Cui sunt adrese aceste cuvinte? Oare nu și poporului românesc?

Domnilor! Nu mai suntem acel popor care a stat aici în robie și a fost impriștat artificial cu asupratori, cari ni-au luat fire care comună de sub stăpânirea noastră. Noi ne-a fost imposibil ca în casă (ăi să primim cel puțin un minim de drepturi, căci când am cetează să le cerem, ni s'a strigat: Streangul voală! (Larmă, proteste, sgrom, lumea bate din picioare).

Curioși erau frații noștri de azi și dușmani de ieri!

De către oare se raporta despre o invadare mare pentru centraliști, se invadare gloanță din Budapesta și făureau

la legi tot mai umilitoare contra românilor și de căte ori le mergea treaba rău, mai scri și căte o carte la mitropolitul noștri (Mare ilăritate).

Fraților! Bunul Dumnezeu, care toate le întocmeste cu înțelepciunea lui, a voit, să întoarcă roata.

Nici nu se putea alcum: Într-o monarhie, unde 80% se roagă la Dumnezeu așa: Bate-i Doamne pe stăpânii noștri. (Voci: Așa le trebuie). Nici nu se putea alcum, pentru că ar fi fost o imposibilitate, ar fi fost contrar cu civilizația, contra dezvoltării omenești să învingă crima și mișcarea asupra virtuților. Dacă era anului acestuia răsuflarei mari liberi. Prima răsuflare nu aduce oțaptele minunate ale armatelor antantei (trăiescă! puternice și lungi strigăte trăiescă general Foch, trăiescă). Glorioasa națiune franceză (Aclamationu repește, aplauze, pălări și căciuli) imprenă cu nobila Anglia (aclamațiuni neșfârșite) și orașul dulce a noastră, cu Italia (trăiescă, urale), și mai ales înărtire de puterile tineri ale Statelor Unite Americane (uragan de aplause, trăiescă) au dus steagul dreptății la învingere. Văzusem noi, cari vedem mai bine, și azusem noi, cari avem sau mai bun, că se cutremură țările centraliștilor.

Din rezerva, din neliniștea vrăjăișilor noștri înțelegem, că se pre-gătesc vremuri epocale, vremuri mari, N'a trebuit mult, ca deodată, ca prin minune să se surpe acest ticălos trăg de minciuni și numit: alianță a puterilor centrale (strigăte: Jos cu el! S'au dus, bine că s'au dus!). Acești putregai intemeiat pe minciuni, pe firanii și pe cele mai josnice interese personale, au trebuit să se prăbușească cu regii și împărații lor cu tot.

Dominilor! Comitetul partidului național român (aclamațiuni și trăiescă!) la timpul potrivit, în parlament și-a spus cuvântul său (voci: trăiescă Vaida, aplause, strigăte Vaida, Vaida, sus cu Vaida), prin rostul Drui deputat Dr. Alexandru Vaida-Voivod, a adus la cunoștință lumi întregi și mai ales vecinilor noștri, că noi de drept fișec al poporilor de a-și determina singure soarte, voim să uzmă și declarăm că noi odată pentru todeaua ne desfacem de națiunea ungurilor, (Voci: Așa-i, așa trebuie). Am declarat, că nă mai cunoaștem parlamentul maghiar și guvernul maghiar în cauzele noastre, că voim singuri neînținând de nimeni a putea să ne hotărășă și noi vom statori condițiile și raporturile cum să ne așezăm între statele libere, ca stat liber și coordonat. Acesteițup, domnilor, a fost în 1 Octombrie st. n. După aceasta evenimentele au urmat cu o iuteală sguduitoare. Tot ce dorim și aşteptăm noi era: Doamne, Doamne, da să vină un gias lamurit și pentru neamul nostru. Prea mult ne am înșelat până acum. Nu credeam, nu vedeam situația curată.

Atunci, fraților, spore scrisoarea aceea, care cred, că V-a făcut pe toți să tremurăți de bucurie. Am plâns ca copii și am intins jocuri de bucurie. Solia lui Wilson (voci: trăiescă Wilson, trăiescă Lansing), în care se spune că marele președinte cunoaște jefele celor mari, care le-adău pentru civilizație și pentru omeneirea mică României (voci: trăiescă România) îi recunoaște revendicările și înainte de toate îi recunoaște dreptul la o unitate națională (Trăiescă România mare, aplause, aclamațiuni lungi, trăiescă unitatea națională), ne-a asigurat America puternică, care nu are numai 16 milioane de locuitori, mai are și 10 milioane de puști la spatele sale cari credem, că sunt

de ajuns, pentru că acest drept al nostru nu numai să-l recunoașă, ci e în stare să-l și apere la nevoie.

Ce a urmat, domnilor, este o dezvoltare logică a împrejurărilor. Noi cari am fost supuși de lumea noastră în fruntea afacerilor naționale, am aflat momentul psihologic de sosit pentru a anunța dușmanilor noștri de secoli, cumă noi primim imperiul peste toate țărurile locuite de Români din Transilvania, Ungaria și Bănat (trăiescă). Credem domnilor, că ce am făcut bine am făcut (voci: trăiescă)! «Nu se poate mai bine». Dușmanii noștri însă nu au voit să ne recunoască acest drept (Voci: jos cu ei). Și cănd au văzut că valahii acestia oropsiți, că iobagi aceștia nu se insuflește pentru treburile lor, ne-au ridicat acuza că înselăm poroș (strigăte de protestare: Nu-i adevarat, minciuni!), că noi nu suntem dispusi să primim bunătatele cele mari ni-le ofer ei (voci: nu le primim!) fraților! într acestea noi ne înfricoșați, cu fruntea ridicată am mers cu un pas mai departe și am publicat manifestul mareu șiat național român (voci: trăiescă!).

Permitetemi, Domnilor, să cetece ceva din acest manifest, să vă cetece voința noastră: citește: «Neamul românesc din Ungaria și Transilvania nu admite mistificare asupra condițiilor propuse. Protestează împotriva revendicărilor maghiarilor asupra teritoriului românesc, care dela deschelare împăratului Traian a fost munca de brațele noastre și a fost scaldat cu sângele jefilor noștri, și sub nici o condiție nu mai suferim o legătură de stat cu națiunea maghiară, ci neamul nostru este hotărât a-și înființa statul său liber și în (voci, neenumeri, «ce-i astăzi?») cetește... spiritul lumii civilizate și declară sărbătoare să vori peți mai bine cu toții, decât să stăm mai departe cu maghiarii.

Națiunea română speră și așteaptă, pentru liberarea întregului neam românesc, cu care una voină și fi de aici înainte (Voci: așa-i, una, trăiescă, aplause, să trăiescă)

Cu acest comitetul național și a implinit datorința fată de națiunea sa (Applause, să trăiescă)

A spune mai mult, voi deprezentanții poporului sunteți chemați! (Voci: Trăiescă România mare, aclamațiuni unanime trăiescă România mare, voci puternice: Fară condiții, strigăte: Să auzim, larmă: fară condiții, s'aузим!) După toate acestea, tîndând cont de mandatul primit della dovoastră, noi am venit înaintea D-voastră și declarăm cu hotărâre sfântă că poporul român este matur, își cunoaște chemarea sublimă în lumea civilizată (trăiescă aplauze, vrem unirea tuturor Românilor).

Propunerile le va face comitetul provizor. Cu sfîrșit să salut pe voi reprezentanți ai poporului român, salut cu dragoste pe reprezentanți României cari nu vreau să facă aici politică (trăiescă, aplauze) și cari nu vreau să le spun numele, pe reprezentanți Basarabiei: vicepreședintele Stătului Tării: Pantilimon Halip și delegatul Cazaciu pe reprezentantul Bucovinei; prof. Alecu Procopovici. Salut corpul voluntarilor din Transilvania și Ungaria cu sediul în Iași: dr. Victor Deleu, Vasile Osvadă, Vasincu, Eugen Goga, Bihorean.

Ei mi am implit misiunea. Dumnezeu să ne dea înțelepciunea ca să aducem hotărâri.

Numesc de notari ad hoc pe dни Dr. Laurențiu Oanea, Dr. Sever Miclea, iar de raportor al comisiunii de verificare pe Dr. Ioan Suciu.

Raportor Dr. Suciu:

Domnilor delegați!

Comitetul național central din Arad a convocat la 15 i. tr. adunarea națională de astăzi, a poporului român din Transilvania, Ungaria și Bănat pentru că să decidă asupra sortii sale. Credinționale au intrat în numai din cele 26 comitate, ci au mai intrat dintr-unul, deci total 27 comitate. Au intrat credinționale aproape din toate cercurile electorale, adeca din 130 de cercuri electorale și au venit preste 680 de delegați. Afara de aceștia, multe cercuri au ales și suplenti. S-au prezentat Prea Sfintii Lor, Domnii episcopi (Aclamațiuni Trăiescă!), au susținut Consistoriilor fiecare consistor și capitol și au trimis delegați lor. Apoi societățile culturale românești, ca fondul de teatru, asociațiunile transilvâne pentru cultura poporului român și preste o sută de alte asociații. S-au prezentat dela fiecare școală medie și dela instituțele pedagogice delegați speciali. Au susținut delegații reuniunilor invățătoresc, ai reunivor de meseriași, delegații partidului social-democrat român și au venit și aceia, care reprezintă universitatea noastră, tinerimea universitară română. Aici sunt credinționali, aici și lista delegaților, dacă doriti să cățivă lista delegaților (interviu): Nu-i de lipsă! Le vedem și le vedem! Să nu se cetească!

Raporteur numai scurt, că s'au prezentat delegați și din comitatele: Trei-Straune, Cuc, și din Cenad, Bichiș, din Sabolci și chiar din Ugochia, la adunarea națională de astăzi, încoronarea visului tuturor românilor. S-au prezentat învingând și treând preste pedecri mari frații din Torontal.

Comisia verificătoare a aflat toate sunt în ordine. Vă rog să luati la cunoștință.

Nu pot trece cu vederea, ca să nu amintesc, că au susținut mii de adrese de aderență și că toate acestea arătănd, că fiecare știe, ce aveam să facem. Despre acestea se va face dare de seamă publică, dar cred, că astăzi să nu le ceteam aici.

Sunt 1228 de delegați (Voci, Numiuri)? Voci pe galerie: Dar reunii femeilor? În sala voci: (Trăiescă femeile române!)!

Declar adunarea națională de capacitate a aduce hotărâri decisive în marea adunare națională, prin urmare deschid sădintă.

Dominilor! (Trăiescă!) Domnilor! Comisiunea de candidare a biroului Vă facem următoarea propunere:

Binevoiți a alege de președinti pe Domnii George Pop de Băsești (Trăiescă Badea George, Trăiescă prelung și repetă), Badea George se ridică, primește, pe Prea Sfintii Episcopi Ioan I. Pap și Dr. Demetru Radu (aclamațiuni), de vicepreședinti pe Domnii Dr. Teodor Mihali, Dr. Stefan Cicio Pop și Ioan Fluerăș, de notari pe domnii Dr. Alexandru Dorod, medic în Bălgard, Dr. Sever Miclea, Dr. Caius Bredeceanu, Dr. Silviu Dragomir, Dr. Deleu Ioan, Dr. Iosif Cser, Dr. Ionel Pop și Dr. George Crișan. (Adunarea i-a aclamat prelung și i-a primi)

Se ridică Badea George: Prei iubitorii mei! Onorață adunare a tuturor românilor din Transilvania, Ungaria și Bănat.

Națiunea română la toate eve-

nimentele mari istorice, în trecut și astfel și astăzi să adună pentru a decide asupra sortii sale. Așa, onorață adunare, în anii 1898, când era cea mai grea sarcină asupra națiunii române, greutatea robiei, s'au adunat pe câmpul libertății la Blas și acolo adunarea națională a luat hotărârea cu care avea să infrunce bogăția în care gema sărmâna națiune română.

După aceasta a urmat Domnilor în patria noastră, dar ce am să mai splic și eu după escenările espirituale ale neputului și fratelui meu, ale amicului meu Cicio Pop? Curatul adevară și netăgăduile stări de lucruri ni le-a prezentat și din trecutul mai îndepărtat, dar mai cu seamă din cei patru ani și jumătate din urmă.

După descrierea noastră din bogăție a urmat altă bogăție și mai mare, bogăție sufletelor noastre. Ne au luate toate libertățile sufletește de răbici, în care nu și-a fost iertat ca tu să dai mâna cu fratele tău și apoi bogăția de clasă.

Asfel, onorață adunare, la locul acesta sănătății de sănătate marilor martiri, v-ați adunat și D-Vostră în locul acesta să sărămați și cătușile robiei noastre spirituale, ale robiei noastre secrete și să decidem ca un popor liber asupra sortii noastre, precum ne-a trimis sola marele Wilson, care a fost cel dință, care a înțeles, cumă sfintele invățături ale lui Iisus Cristos, cum trebuie să se aplică între popoare.

Ne-am adunat aici, ca să hotărăsim asupra sortii noastre.

Eu să salut pe toți cei prezenți. Salut adunarea liberă a tuturor românilor din Transilvania, Ungaria și Bănat și rog pe Atotputernicul Dumnezeu să ne ajute să punem peatru fundamentală a fericei neamului nostru românesc. Declăr sădintă de deschisă. (Aloaue, aclamațiuni).

Dr. Silviu Dragomir: Onorață Adunare Națională! Din parte Comitetului executiv al partidului național a susținut următoarea adresă la comitetul național central, Vă rugă să-mi dati voie să o citesc, (Citește). Comitetul executiv al partidului național român din Transilvania, Ungaria și Bănat, sosind era de liberă dispușere, își depune mandatul. Dat în Băsești la 30 Noembrie 1918 (Aclamațiuni furtunioase Trăiescă Badea George). Propune ca adunarea națională să ia la cunoștință depunerea mandatului. (Voci Trăiescă Badea George!).

O nouă evanghelie.

Urmează la cuvânt Vasile Goldiș. E întâmpinat cu o furtonă de aplauze. El este încredințat cu cetirea proiec-

turei de rezoluție.

Dar înainte de a vesti cu glas de apostoli evanghelia, legătura cea nouă, face într-o clasică vorbere istoricul neamului românului. Asculțându-l, ascultă Testamentul vechiul al Românilor, te pregătește cu o logică de fier pentru nouă religie pentru Evanghelia sfântă a zilei de mâine, pentru legătura dumnezească ce n-a pregătit o dată veșnicie Domnul.

Mărta adunare națională!

Zâmbim din necesitatea imperiului roman de a săzea o sentinelă puternică în Carpații sudostici și cobișurile lor împotriva seminților barbare dela mișcănoape și răsărit, cari amenință cultura umană, creată prin geniu latin, neamul românesc dela început și până astăzi a durat soarta aspră rezervată oricarei sentinelie credințioase: loviturile dușmane și stornica răbdare.

Bogată și fericită la început, Dacia romană în curând se face treătoarea nesfășările seminții, cari orbite de strălucirea departe a Romei de aur se gonesc încrucișându-se spre fermeatoarele orase ale împărației. Lovita de putrețiu cuoricui neam, care se oprește cu cerbice la un anumit fusuri pe scara civilizației și năpădită în această slabiciune de furnicul noroadeelor barbare, Roma sună.

Creanga tăiată de puternica tulipină coloniei lui Traian își adâncesc rădăcinile prin stânci și vârbi și roditoarele ogăre ale prejumoielor campi. Lipsați de scutul împărației și lăsați în grija proprietarilor, aceșii orfani români acopără trunchiul vechiului și infiltrăt de o pătură groasă a blâznilor și visitorilor Slavi și se facură un singur neam, o singulară limbă, o singură fizie: neamul românesc.

Răsare o minune fară percheie în istoria lumii. Lung sir de veacuri calcată în pioce de orde barbare, națiunea română își pierde unitatea de stat, se fărâmă prin vârbi sub domnia lui răsărite și una de altă nefățătoare, pierde incopierile cu fluviul larg și luminos al istoriei mondiale, ca apa de ploaie în nisip pară dispără de suprafața conștiinței umane. Dar când după oprezzește veacuri suflul românesc se trezește din somn și moarte și revine ca un soare luminos conștiința de neam, hotările etnice ale acestui popor cu precizieună aproape milenarică sunt atelece, cari sunt desemnate pe harta istorică drept hotare ale Daciei lui Traian și Basarabiei, care și adăpă calul în valurile întunecate ale Nistrului se intinge desăvârșit la grai cu Crișanul din apropierea blondelor ape ale Tisei. Sentinela română rămas credincioasă chemării sale de a păzi geniu latinită și nelincetelor lovituri dușmane și a opus virtutea i-legendă: statuincă răbdă.

După lungi veacuri de ascunzit așezându-se viscolii cutropitori, națiunea română reaperă la lumina istoriei în chipul dușorării razămată de Carpați și cu fețele spre Dunăre și Nistru, dar trunchiul cu rădăcina în munte și smulci dinodără de la eroicii Daci rămâne bătut de soarte rea și înălțuit de un popor năprânznic la fire și pornit spre dominanțe fară crutare. Fusesă cubi de vărtejuri locul, unde ne așezase Traian și svârcolirile spre ferice ale neamului nostru s-au lovit veacuri de-a rândul de nesauțări răpirilor dușmani, cari ne înconjurau de pretutindeni.

Micile țărișoare, cari se intemeiaseră prin vitejii coborători din Maramureș și Făgăraș, se lovirață înaintea de cel mai crâncen dușman al oricarei comunități omenești, zăvăstia și ură dintre frați. Nefericirea lor fu mărtură prin inimici din afară: Unguri, Leși și Tatari. Se ridică în urmă semilunia și acum România sunt sortiți să și apere cu săngelui lor, nu numai trupul și avutul, ci și suflul și credința.

Scurt s'au făcut culturi plăpânde ce începuse în încolici pe temeuriile învățăturilor lui Cristos și prin jertfele lor fară seamă intru apărarea progresului civilizației umane, față de concepția inferioară a moahedismului prop'gat principal cu mijloacele barbariei, România și au făurit titlu neperitor și îndrepătrire la recunoștință înregel omenești. Nemic nu dovedește mai mult tăria credinței creștinești a suflului acestui popor, decât faptul, că în numele luptei creștinătății împotriva pagânilor mai înălță după răslătirea neamului prin soartă.

tea fatală s'a putut face pentru o clipă înainte de a fi înțeleasă prin brațul puternic al geniuului săcanteor al Viteazului Mihai.

Dar această unire de o clipă deși și cu fulgerarea unei săcantei străinătăți și trupul neamului nostru se frânează iar în băcuț. Frații nostri de pe cobeasările răsăritește ale Carpătilor și din sesurile hotărnicite prin Dunărea de Jos și apele Nistrului îndură suzerinătatea turcescă, suferind prădăcina lejilor și tătarilor, îngăduind cu săngelje lor lîfta blestemelor din Fanar. Târă Cernăuți și mormântul lui Ștefan cel mare îl răpiti hoste pajura spucătă de Habsburgilor perfici, dulcele campii ale Basarabiei le fură muscularul tiran. Iar noi, cei ce rămăsesem la vatra străbună, în Ardeal, Banat și Tara Ungurească am fost drijpiți de cea mai crâncenă soartă ce-o poate avea un neam de oameni în lume. Am fost lăntuși într-o robie trupească, economică și sufletească, cum nu se mai pomenesc în istoria întreagă a omenești. Încercarea desărată în 1784, de a scutura jugul, n'a avut rezultat și sfârșitul din acest orașul și țăraniul Horia așteaptă înca geniu literar, care să întruchipeze una dintre cele mai înfricoșătoare tragedii ale istoriei. Adevară și grădini S. Bărnuțiu în epocul său discurs rostit în catedrala Blajului în ziua cea mare din 1848 zicând: «Dacă nu-i poate încipi cineva greutățile, ce le suferău judeii della faraoni, să se uite la faraonii din Ardeal».

Veacuri de-arrând poporul românesc, adevarător și legitim proprietar al pământului, ce fusese odată Dacia română, a fost socotit străin și sclav pe pământul său strămoșesc. Iar când după suferință de secoli din depărtul apus, dela dulcea soră la lătină, care pașește în fruntea giurilor spre lumina desăvârșirii, a sosit și în munți noștri duhul libertății, egaliști și fratieriță, când credeam să înviem la libertate prin întocmirea creație de lumea nouă, vecinii noștri opriatori și ei s'arăfăt în împărat, pe care ei îl detronaseră, cu împăratul, pentru care noi vărsăm săngele nostru cu credință și aceste două puteri-ne-au robit din nou. Umbra indreptă a regelui munților, a scumpului nostru luncu, rămâne pentru vecinii clasicii, dobadă a legendarie ingrițătudiniburgice. Împotriva voinei noastre au unit Ardealul nostru cu Tara Ungurească și print'ur'un constitutionalism falș și mincinos ne-a luat libertatea culturale, ne-a desființat politice, bisericile noastre le-a aservit tendonii lor de opresione și ni-a făcut imposibil progresul economic, prin care am fi putut să ne apărăm împotriva naivării ordelor străne pe pământul părintilor noștri.

Într'aceasta priviam cu iub're duioasă la frații noștri dela Răsărit, care începuseră să se reculege din urgiile viermilor barbare. Resimțiră obârșia comună și la razele lunii primite de la Apus conștiința națională să vârsă la 1859 unirea principatelor române sub bunul și luminatul Cuză-Voda, iar sănglele vărsat din nou cu atâta vitejă împotriva pagânilor la 1877 sătură și cele de pe urmă zale ale lantului, care legă România de Constantinopol și la 10 Maiu 1881 Carol din Hohenzollern așeză pe capul său coroana de rege al României libere și independente.

Noi însă ne făceam datoria de cetățeni al Ungariei și supuși ai dinastiei de Habsburg-Lotharingia. Am crezut, că indelung noastră răbdă și credința noastră pentru patrie și tron în cele din urmă totuși va muta

înimile celor puternici și ni se va oferi chiar în interesul monarhiei putință unei viațe naționale și condiționile progresului cultural și economic. Așteptările noastre au fost zadarnice. Optimarea se intinge. Oprimatorii mărturisesc complicitatea opală cu scopul lor este un stat unifar național maghiar și că, prin urmare, noi naționalicește trebuie să ne desființăm. A pornit opera de extirpare și rasboiu mondial, care acum s'a sfârșit, în gândul opresorilor noștri a avut chemearea să incoroneze opul. Sute de mii de români și-au vărsat și acum săngele lor pentru patrie și tron, iară patrii și tronul au tărat în urgia intemnițării pe părinți și frații acestor luptători; patri și tronul au decretat moartea școală românești, au trimis sibiri lor în adunările noastre bisericesti, au pregătit proiecte pentru nimicirea noastră politică, au început ruinarea noastră economică, au aruncat în temniță zeci de mii de români, ni au susținut libertatea presei și a cuvântului, patri și tronul s-au conjurat împotriva noastră și ne pregătiau mormântul.

Dar zadarnică este lupta omenească împotriva adevarului și a dreptății. Legea tăinică a firii cu necesitatea de fier în drumul întărișările omenesti pe cărare civilizației ce duce spre desăvârșire, omenimea instinctiv urmăză acestei legi. Ea a ajuns la recunoașterea necesității de a sinteza libă: tristeza individuală și libertatea națională într-o unire superioră a societății omenesti. Sintetă aceasta e condiționată însă de desăvârșirea celor două libertăți: individuală și națională. Dacă însă așproape în toate statele civilizate libertatea individuală este desăvârșită ori pe calea desăvârșirii în unele dintre acestea libertatea națională era înăscătuată. Rasboiu mondial s'a făcut pentru desăvârșirea acestei libertăți. Natușine trebuie să fie libere, ca astfel între egale drepturi și condiții, să poată încheia acea mare unire a popoarelor, care va fi chemată să reprezinte o concepție superioră pe scara civilizației și să sporescă astfel fericirea omenescă pe pământ. Toate capetele luminate ale Apusului au mărturisit crezul lor: rasboiu acesta este rasboiu pentru liberarea națiunilor, nu dragul acestor națiuni, ci pentru interesul lumii, pentru interesul omenimii, care numai în chipul acesta e capabilă a păsi un pas înainte pe calea fericirii sale. Ideile acestea le-a copit istoria și apostolul care le vestesc, este Wilson. (Traiană Wilson, ovății entuziaști și indelung repetate).

Pentru învingerea acestor idei au intrat în luptă puterile aliate de Apusul Români. România de pretutindeni s'a aliat acestor puteri, noi cu suflul, frații liberi cu arme. Români și au făcut și de data asta datoria lor de senință a civilizației împotriva brutalității.

Națiunile trebuie liberate. Într-aceste națiuni se află și națiunea română din Ungaria, Banat și Transilvania. Drept națiune române de a fi liberată îl recunoaște lumea întreagă, îl recunoște acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar odată scăpată din robie, ea — aleargă în brațele dulcii sale mame. Nemic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă: — unirea ei cu Tara Românească. Bucătărea poporului românesc a fost urmăre vre unei legi economice, în care terminologie se ascunde minciuna. Dimpotrivă, teritorul dintre Nistru, Tisza și Dunăre constituie cea mai ideală unitate economică aproape autarhie. Bucătărea trupul

românesc a fost act de barbarie. Dinstrăsă barbaria — unirea tuturor Românilor într'un singur stat este cea mai firescă pretensiune a civilizației. (Strigăt entuziasmat: așa-i). Teritoriile României de la descalcarea lui Traian și până astăzi au fost teritoriul românesc. Nu există putere de a suci logica până acolo, ca invadările elementelor străine, datorie pe aceste teritorii în chip artificial și prin abuzul de putere al statului cu scopul desființării noastre naționale, să poată clăti dreptul nostru de proprietate asupra acestor teritorii (așa-i). Așa ceva, ar fi sănătarea crimei și ar constitui o palăuire a civilizațiumi, care principal nu admite substituție dreptului prin brutalitate. După drept și dreptate România din Ungaria și Transilvania dimpreună cu toate teritoriile locuite de dânsă trebuie să fie unită cu Regatul Român. (Indelung strigate și aclamații).

După cum însă cea dintâi reunire de o clipă a elementului românesc la marginile dela răsărit ale lumii civilate s'a făcut prin sabia lui Mihai în numele unui principiu superior celuie năvălire asupra Europei și care acum în zilele acestei spre ușurarea tuturor înimilor, cari bat pentru lumină și libertate, succomb că desăvârșire, tot aşa această nouă unire de acum a tuturor Românilor, care de data astă va fi integrală și pentru eternitate, se face prin strălucire învingere a armelor purtate pentru civilizație, în numele unei concepții de viață superioră lumei ce se prăbușește. Este principiu libertății adăvărate a tuturor neamurilor și cel al egalității condițiunilor de viață pentru fiecare individ al oricărui națiunii și este principiu întovărășirii tuturor națiunilor libere într-o comunitate internațională spre a impiedica nedreptatea și a scuti pe cei mari și mici deopotrivă.

Unirea tuturor Românilor într-un singur stat numai atunci va fi statornică și garantată prin istoria mai deosebită a lumii, dacă va răspunde tuturor îndatorilor: impuse prin noua concepție a civilizației, nu în inspirația datoriei să nu pedepsesc progenitura pentru păcatele părinților și ca urmare va trebui să asigură tuturor neamurilor și tuturor indizișilor conlocutori pe pământul românesc aceleași drepturi și aceleași datorinți. Civilizaținea care ne-a eliberat, pretinde de la noi respectul pentru dânsă și ne obligă să prăbusim în noul nostru stat orice privilegiu și să stăm tot ca fundament al acestui stat munca și răspălată ei integrală.

Inaintașii noștri de la Câmpul Libertații în 1848 au hotărât așa: «Națiunea română depune jurământ de credință către împărat, către patrie și către națiunea română». Împăratul ne-a înșelat (așa-i), patria ne-a ferecat și ne-am trezit că numai credința în noi însăne, în neamul nostru românesc ne poate mantu. Să jürăm credință de aci înainte numai națiunii române, dar tot atunci să jürăm credință tară civilizației umane. Cătă vreme vom păstra aceste credințe, neamul nostru va trăi, se va întări și ferici și vor fi urmași noștri până la sfârșitul veacurilor.

La lumina celor expuse până aci, din încredințarea și în numele marelui stat al națiunii române din Ungaria, Banat și Transilvania rog Măria adunare națională să binevoiască a primi și a enunță că ale sale următoarele hotărâri:

(Va urma)